

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Волинський національний університет імені Лесі Українки**  
Факультет біології та лісового господарства  
Кафедра ботаніки і методики викладання природничих наук

**СИЛАБУС**  
**вибіркового освітнього компонента**  
**Квітникарство**

**Підготовки бакалавра**  
**Спеціальності 091 Біологія**  
**освітньо-професійної програми «Біологія»**

Луцьк – 2022

**Силабус вибіркового освітнього компонента «Квітникарство»** підготовки бакалаврів денної форми навчання галузі знань 09 Біологія, спеціальності 091 Біологія за освітньо-професійною програмою «Біологія».

**Розробник:** Фіщук О.С., доцент кафедри ботаніки та методики викладання природничих наук, кандидат біологічних наук, доцент

**Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук протокол № 1 від 1 вересня 2022 р.**

Завідувач кафедри



доц. Зінченко М.О.

## I. Опис вибіркового освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	09 Біологія	Вибірковий
		Рік підготовки – 3
Кількість годин/кредитів – 210/7	01491 Біологія	Семестр – 6
		Лекції – 34 год.
		Лабораторні – 40 год.
ІНДЗ: немає	Біологія	Самостійна робота – 122 год.
	Бакалавр	Консультації – 14 год.
		Форма контролю – залік

## II. Інформація про викладача

Фіщук Оксана Сергіївна

Науковий ступінь: доктор біологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: професор кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук

Контактна інформація: e-mail [Fishchuk.Oksana@eenu.edu.ua](mailto:Fishchuk.Oksana@eenu.edu.ua)

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

## III. Опис вибіркового освітнього компонента

### 1. Анотація курсу

Вибірковий освітній компонент «Квітникарство» вивчає екологічні, морфологічні особливості кімнатних рослин і декоративних рослин відкритого ґрунту, передбачає навички створення композицій при озелененні приміщень, навичок розмноження і догляду за декоративними рослинами відкритого і закритого ґрунту. Систематизує основні групи квітково-декоративних культур; встановлює біологічні особливості рослин, що застосовуються у зовнішньому і внутрішньому озелененні.

### 2. Пререквізити та постреквізити

Пререквізити (попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни): ботаніка, зоологія, екологія біологічних систем.

Постреквізити (дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни): популяційна біологія, еволюційна морфологія рослин, біоморфологія рослин.

### 3. Мета і завдання вибіркового освітнього компонента

**Метою** викладання вибіркового освітнього компонента «Квітникарство» є формування в студентів знань про екологічні і морфологічні особливості кімнатних рослин і декоративних рослин відкритого ґрунту, умінь створювати композиції при озелененні приміщень, навичок розмноження і догляду за декоративними рослинами відкритого і закритого ґрунту.

**Основними завданнями** вибіркового освітнього компонента «Квітникарство» є систематизація основних груп квітково-декоративних культур; встановлення біологічних особливостей рослин, що застосовуються у зовнішньому і внутрішньому озелененні; володіння основними прийомами квіткового оформлення; а також основними агротехнічними прийомами, що використовуються в квітникарстві.

#### IV. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 07. Здатність до аналізу будови, функцій, процесів життєдіяльності, онто- та філогенезу живих організмів. СК 09. Здатність аналізувати результати взаємодії біологічних систем різних рівнів організації, їхньої ролі у біосфері та можливості використання у різних галузях господарства, біотехнологіях, медицині та охороні навколишнього середовища. СК 10. Здатність демонструвати знання механізмів підтримання гомеостазу біологічних систем.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 08. Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей. ПРН 12. Демонструвати знання будови, процесів життєдіяльності та функцій живих організмів, розуміти механізми регуляції фізіологічних функцій для підтримання гомеостазу біологічних систем. ПРН 21. Аналізувати інформацію про різноманіття живих організмів.

#### V. Структура вибіркового освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	Лек.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.
<b>Змістовий модуль 1.</b>					
<b>Тема 1.</b> Вступ до квітникарства і озеленення	11	2	2	7	–
<b>Тема 2.</b> Основи загального квітникарства. Біологічні особливості декоративних рослин. Загальна характеристика декоративних рослин. Класифікації рослин.	12	2	2	7	1
<b>Тема 3.</b> Особливості вирощування квітково-декоративних культур. Прийоми догляду за рослинами.	12	2	2	7	1
<b>Тема 4.</b> Присадибне квітникарство закритого ґрунту. Декоративні рослини	12	2	2	7	1

відкритого ґрунту. Однорічники. Дворічні рослини відкритого ґрунту.					
<b>Тема 5.</b> Багаторічні рослини відкритого ґрунту. Особливості вирощування і використання багаторічних рослин.	11	2	2	7	–
<b>Тема 6.</b> Квітникарство закритого ґрунту. Оранжереї. Ботанічні сади світу.	12	2	2	7	1
<b>Тема 7.</b> Вічнозелені рослини. Збереження і догляд за зрізаними квітами.	12	2	2	7	1
<b>Тема 8.</b> Кімнатні рослини та догляд за ними. Агротехнічні прийоми. Боротьба зі шкідниками.	12	2	2	7	1
<b>Тема 9.</b> Стимулятори росту у кімнатному квітникарстві. Створення композицій з кімнатних рослин.	12	2	2	7	1
<b>Разом за змістовим модулем 1</b>	<b>106</b>	<b>18</b>	<b>18</b>	<b>63</b>	<b>7</b>
<b>Змістовий модуль 2.</b>					
<b>Тема 10.</b> Основні групи рослин, що використовуються для кімнатного озеленення. Декоративно-листяні кімнатні рослини.	12	2	2	7	1
<b>Тема 11.</b> Декоративно-квітучі кімнатні рослини. Ліани. Сукуленти.	11	2	2	7	-
<b>Тема 12.</b> Елементи садово-паркового дизайну. Принципи підбору рослин для різних видів озеленення. Планування та підготовка ділянки до посадок. Ботанічні сади світу.	14	2	4	7	1
<b>Тема 13.</b> Планування ділянки у відповідності з природними умовами. Вимоги до ґрунту та його покращення.	12	2	2	7	1
<b>Тема 14.</b> Основні типи посадок. Живопліт. Газони. Квітники. ЕХРО – 2023 (Буенос-Айрес, Аргентина). Міжнародне бюро виставок.	14	2	4	7	1
<b>Тема 15.</b> Водойми. Кам'янистий садок. Декоративні стінки. Національний дендрологічний парк "Софіївка".	14	2	4	7	1
<b>Тема 16.</b> Основні групи рослин, що використовуються для створення квітників. Види квітників, їх характеристика. Облаштування квітників.	12	2	2	7	1
<b>Тема 17.</b> Облаштування і зміст газонів. Французький регулярний сад: Во-ле-Віконт (мавританські газони).	15	2	2	10	1
<b>Разом за змістовим модулем 2</b>	<b>104</b>	<b>16</b>	<b>22</b>	<b>59</b>	<b>7</b>

Всього годин	210	34	40	122	14
--------------	-----	----	----	-----	----

### Теми лабораторних робіт

№ з/п	Тема	Кількість годин	Кількість балів
1	Анатомічні та морфологічні особливості квітково-декоративних рослин	2	5
2	Вирощування квітково-декоративних культур з насіння	2	5
3	Прийоми догляду за рослинами	2	5
4	Боротьба з хворобами і шкідниками квітково-декоративних рослин	2	5
5	Особливості вирощування однорічників	2	5
6	Особливості вирощування дворічників в умовах відкритого ґрунту	2	5
7	Багаторічні рослини відкритого ґрунту	2	5
8	Декоративні рослини закритого ґрунту, особливості їхнього вирощування	2	5
9	Догляд за кімнатними рослинами. Агротехнічні прийоми вирощування і розмноження	2	5
10	Хвороби і шкідники кімнатних рослин	2	5
	Модуль 1		50
11	Розмноження кімнатних рослин	2	5
12	Посадка, пересаджування кімнатних рослин	2	5
13	Підживлення та удобрення кімнатних рослин	2	5
14	Створення композицій кімнатних рослин	2	5
15	Асортимент основних квіткових трав'янистих рослин для озеленення міст	2	5
16	Асортимент основних декоративно-листяних трав'янистих рослин для озеленення міст. Світові виставки ЕХРО.	2	5
17	Стилі садово-паркового мистецтва. Основні типи посадок	2	5
18	Створення композицій з однорічних культур	2	5
19	Озеленення території. Планування ділянки. Мавританські газони.	2	5
20	Облаштування квітників.	2	5
	Модуль 2		50
	<b>Разом</b>	40	100

### VI. Завдання для самостійного опрацювання

1. Способи розмноження квітково-декоративних рослин тропічного і субтропічного походження.
2. Особливості догляду за рослинами в інтер'єрах будинків.
3. Біологічні особливості і розмноження ремонтантної гвоздики.
4. Зелене живцювання – перспективний спосіб розмноження декоративних рослин.

5. Хризантема великоквіткова: особливості мінерального живлення.
6. Вплив садово-паркової рослинності на мікроклімат у міських умовах.
7. Гладіолуси, їх сортова розмаїтість, біологічні особливості.
8. Біологічні і декоративні характеристики діжкових рослин.
9. Організація декоративного розплідника.
10. Організація квіткового оформлення і догляд за рослинами.
11. Представники порядку *Asparagales* в озелененні присадибних ділянок.
12. Представники порядку *Liliales* в озелененні присадибних ділянок.
13. Представники порядку *Poales* в озелененні присадибних ділянок.
14. Представники порядку *Ranunculales* в озелененні присадибних ділянок.
15. Представники порядку *Malpighiales* в озелененні присадибних ділянок.
16. Представники порядку *Cucurbitales* в озелененні присадибних ділянок.
17. Представники порядку *Brassicales* в озелененні присадибних ділянок.
18. Представники порядку *Malvales* в озелененні присадибних ділянок.
19. Представники порядку *Myrtales* в озелененні присадибних ділянок.
20. Представники порядку *Solanales* в озелененні присадибних ділянок.
21. Представники порядку *Asterales* в озелененні присадибних ділянок.
22. Представники порядку *Lamiales* в озелененні присадибних ділянок.

## **VII. Підсумковий контроль**

Політика викладача щодо студента полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Вивчення дисципліни передбачає постійну роботу студентів на кожному занятті. Середовище під час проведення лекційних та практичних робіт є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Студенти не повинні спізнюватися на заняття. Перед початком заняття студенти повинні вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо).

Студенти повинні здійснювати попередню підготовку до практичних занять згідно з переліком рекомендованих джерел. До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note) для проходження тестування та роботу з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 29.06.2022 р.

Здобувач освіти має отримати оцінку на кожному лабораторному занятті (тривалість заняття – 2 академічні години (1 пара)). У разі пропуску практичного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання практичних занять, але не пізніше останнього тижня у відповідному семестрі.

Форма підсумкового контролю з дисципліни – залік. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні ОК становить 100 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну

навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 60 балів. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок під час вивчення дисципліни впродовж семестру.

Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання курсу відбувається в команді освітнього середовища Microsoft Office 365 відповідно до Положення про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачу необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально); не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць та ін. необхідно вказувати посилання на першоджерело.

На практичних заняттях під час усного опитування, під час написання підсумкової контрольної роботи та під час підсумкового оцінювання студентам дозволяється користуватися методичними рекомендаціями, санітарним регламентом тощо. Списування під час поточного контролю, підсумкових контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використання мобільних девайсів). Використання гаджетів та персональних комп'ютерів передбачено під час дистанційного навчання та проходження online тестування.

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись ст. 42 Закону України «Про освіту». Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ.

	<b>Поточний контроль</b>		<b>Загальна кількість балів</b>
	<b>(має =100 балів)</b>		
	Лабораторні роботи		
			Підсумковий контроль
	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	100



Макс. бал	
5	Лб. р. 1
5	Лб. р. 2
5	Лб. р. 3
5	Лб. р. 4
5	Лб. р. 5
5	Лб. р. 6
5	Лб. р. 7
5	Лб. р. 8
5	Лб. р. 9
5	Лб. р. 10
5	Лб. р. 11
5	Лб. р. 12
5	Лб. р. 13
5	Лб. р. 14
5	Лб. р. 15
5	Лб. р. 16
5	Лб. р. 17
5	Лб. р. 18
5	Лб. р. 19
5	Лб. р. 20

### Перелік питань до заліку

1. Основи загального квітникарства.
2. Біологічні особливості декоративних рослин.
3. Загальна характеристика декоративних рослин. Класифікації рослин.
4. Особливості вирощування квітково-декоративних культур. Прийоми догляду за рослинами.
5. Присадибне квітникарство закритого ґрунту.
6. Декоративні рослини відкритого ґрунту.
7. Однорічні рослини.
8. Дворічні рослини відкритого ґрунту.
9. Багаторічні рослини відкритого ґрунту.
10. Особливості вирощування і використання багаторічних рослин.
11. Квітникарство закритого ґрунту.
12. Оранжереї.
13. Ботанічні сади світу.
14. Вічнозелені рослини.
15. Збереження і догляд за зрізаними квітами.
16. Кімнатні рослини та догляд за ними. Агротехнічні прийоми. Боротьба зі шкідниками.
17. Стимулятори росту у кімнатному квітникарстві. Створення композицій з кімнатних рослин.
18. Основні групи рослин, що використовуються для кімнатного озеленення.
19. Декоративно-листяні кімнатні рослини.
20. Декоративно-квітучі кімнатні рослини.
21. Ліани.
22. Сукуленти.
23. Елементи садово-паркового дизайну.
24. Принципи підбору рослин для різних видів озеленення.
25. Планування та підготовка ділянки до посадок.
26. Ботанічні сади світу.
27. Планування ділянки у відповідності з природними умовами.
28. Вимоги до ґрунту та його покращення.
29. Основні типи посадок.
30. Живопліт.
31. Газони.
32. Квітники.
33. Міжнародне бюро виставок.
34. Водойми.

35. Кам'янистий садок.
36. Декоративні стінки.
37. Національний дендрологічний парк "Софіївка".
38. Основні групи рослин, що використовуються для створення квітників.
39. Види квітників, їх характеристика.
40. Облаштування квітників.
41. Обуштування і зміст газонів.

### Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

### VIII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

**Основна:**

1. Фіщук О. С., Андреева В. В. Квітникарство: методичні рекомендації до лабораторних робіт для студентів ОКР „Бакалавр” напряму підготовки лісове і садово-паркове господарство / Фіщук О. С., Андреева В. В. – Луцьк, 2014. – 60 с.
2. Фіщук О. С., Андреева В. В. Квітникарство: курс лекцій для студентів біологічного факультету напряму підготовки лісове і садово-паркове господарство / Фіщук О. С., Андреева В. В. – Луцьк, 2014. – 104 с.
3. Фіщук О. С. Біоморфологія рослин. Методичні рекомендації до лабораторних занять з Біоморфології рослин для студентів 4 курсу спеціальності "Біологія" біологічного факультету / О. С. Фіщук. – Луцьк: Вежа-Друк, 2019. – 24 с.
4. Фіщук О.С. Біоморфологія рослин. Конспект лекцій для занять з Біоморфології для студентів 3 курсу спеціальності "Біологія" біологічного факультету / укладач О. С. Фіщук. – Луцьк: Вежа-Друк, 2018. – 64 с.
5. Сорокіна С. В. Товарознавство квітів / С. В. Сорокіна. – Харків: ХДУХТ, 2016. – 398 с.
6. Квітникарство / Л.П. Іщук, О.Г. Олешко, В.М. Черняк, Л.А. Козак / за ред. канд. біол. Наук. Л.П. Іщук. – Біла Церква, 2014. – 292 с.

**Додаткова:**

7. Коленкіна М. С. Квітникарство : конспект лекцій для студентів денної форми навчання освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 206 – Садово-паркове господарство / М. С. Коленкіна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 202 с. <http://eprints.kname.edu.ua/56238/1/2018%D0%BF%D0%B5%D1%87.%20214%D0%9B%20%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%97%20%D0%BA%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf>
8. [https://esu.com.ua/search\\_articles.php?id=11633](https://esu.com.ua/search_articles.php?id=11633)
9. <https://www.xpert.com.ua/fermer/kvitnukarstvo>